

Resultater fra Sundhedsprofilen 2021 – for Ishøj Kommune

Om undersøgelsen

Den 23. marts 2022 udkom der en ny regional sundhedsprofil, som beskriver borgernes trivsel, sundhed, sygelighed og sundhedsadfærd. Undersøgelsen er gennemført i samtlige kommuner og regioner på samme tid, og giver derfor god mulighed for at sammenligne sig med andre kommuner og følge sundhedsudviklingen lokalt. Spørgeskemaet blev sendt ud til 2450 Ishøjborgere over 16 år, hvor 1098 borgere deltog.

Dette notat har til hensigt at opsummere resultaterne fra sundhedsprofilen 2021, for Ishøj kommune, sammenlignet med andre kommuner og bydele i regionhovedstaden. Notatet vil derfor være med udgangspunkt i Ishøjs population og de problemstillinger, der præger Ishøjborgere.

Kommunesocialgrupper - sociale forskelle i sundhed

De 29 kommuner i regionhovedstaden er inddelt i fire kommunesocialgrupper i Sundhedsprofilen 2021.

Kommunesocialgruppe 1 indeholder kommuner og bydele, hvis borgere socialt er bedst stillet, mens kommunesocialgruppe 4 indeholder kommuner og bydele, hvis borgere socialt er dårligst stillet.

Ishøj er placeret i kommunesocialgruppe 4 sammen med Albertslund, Bornholm, Brøndby, Halsnæs, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, København (Bispebjerg), København (Brønshøj-Husum), København (Valby).

Inddelingen i kommunesocialgrupper er baseret på oplysninger om årlig indkomst, uddannelsesniveau og erhvervstilknytning fra registre.

Rygning og brug af elektroniske cigaretter

Tobaksrygning

19 % af borgerne i Ishøj ryger dagligt. Det er den højeste andel blandt kommuner og bydele i regionhovedstaden. Til sammenligning er andelen af daglig rygere lavest i Allerød, Rudersdal og Gentofte med 8 %.

Udvikling

I Ishøj kommune er der ikke sket et fald i daglig rygning siden perioden mellem 2010 til 2013. I denne periode faldt andelen fra 24 % i 2010 til 19 % i 2013. Siden 2013 har der ikke været et markant fald i andelen af borgere som ryger dagligt.

Andelen af mænd der ryger dagligt, er dog faldet siden 2017. Her var andelen af mænd der røg 25 % blandt Ishøj borgere, hvor den i 2021 ligger på 20 %. Det er en reduktion på 5 pct. Andelen af kvinder der ryger i Ishøj, er dog steget fra 15 % i 2017 til 18 % i 2021. Det er en stigning på 3 pct.

16 % af de 16 til 34-årige Ishøjborgere ryger dagligt. Det er et fald på 2 pct. siden 2017. 22 % af de 35 til 64-årige ryger dagligt og denne tendens har ikke ændret sig siden 2013.

Andelen af borgere i Ishøj som storryger (mindst 15 cigaretter dagligt) er 8,9 %, som er den højeste andel i regionhovedstaden.

Sociale faktorer har betydning for om du ryger dagligt

Der ses en tydelig social gradient på tværs af kommunesocialgrupperne. Næsten alle kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 4 (herunder Ishøj) ligger over regionsgennemsnittet for daglig rygning, mens næsten alle i kommunesocialgruppe 1 ligger under gennemsnittet.

Etnisk baggrund: Andelen af borgere, som ryger dagligt, er størst blandt borgere med ikke vestlig baggrund.

Uddannelse: Der ses en lavere forekomst af daglig rygning jo højere uddannelsesniveau man har, når man ser bort fra gymnasial uddannelse. Således ses den højeste forekomst af daglig rygning blandt borgere med grundskoleuddannelse (24 %) og den laveste forekomst blandt borgere med lang videregående uddannelse (5 %).

Erhvervstilknytning: Andelen af borgere, som ryger dagligt, er større blandt borgere uden for arbejdsmarkedet, særligt blandt førtidspensionister (30 %) og langtidssyge (33 %), sammenlignet med borgere i beskæftigelse (13 %).

E-cigaretter

5 % i Ishøj har et dagligt eller lejlighedsvist forbrug af e-cigaretter. I 2017 var det 4 %. I perioden mellem 2017-2021 er der ikke sket en statistisk signifikant ændring i andelen, som bruger e-cigaretter.

Vægt

Svær overvægt

Andelen af borgere med svær overvægt i Ishøj er 25 %, som er den højeste andel sammenlignet med de andre kommuner og bydele i regionhovedstaden. Den laveste andel er på 8 % i bydelen Østerbro.

Udvikling

Fra 2013 til 2021 ses en stigning i andelen af ishøjborgere med svær overvægt. De største stigninger i andelen af borgere med svær overvægt ses i Ishøj og Halsnæs kommune.

I 2013 var andelen med svær overvægt blandt borgere i Ishøj på 17 %, 20 % i 2017 og 25 % i 2021. Det er en stigning på 8 pct. hen over 8 år.

Særligt blandt kvinder er stigningen størst. I 2013 var andelen af kvinder i Ishøj med svær overvægt 18 %, hvorimod den i 2021 er steget til 26 %. Det er en stigning på 8 pct. hen over 8 år.

Sociale faktorer har betydning for risiko for svær overvægt

Der ses også i forhold til svær overvægt en social gradient på tværs af kommunesocialgrupperne. Næsten alle kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 4 (herunder Ishøj) og kommunesocialgruppe 3 ligger over regionsgennemsnittet for svær overvægt, mens de fleste kommuner og bydele under kommunesocialgruppe 1, ligger under det regionale gennemsnit.

Etnisk baggrund: Andelen af borgere med svær overvægt er større blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (17 %) og mindre blandt borgere med anden vestlig baggrund (11 %) og med dansk baggrund (15 %).

Uddannelse: Andelen af borgere med svær overvægt falder med stigende uddannelsesniveau, når der ses bort fra gymnasial uddannelse. Andelen af borgere med svær overvægt er således større blandt borgere med grundskoleuddannelse (24 %) end blandt borgere med lang videregående uddannelse (8 %).

Erhvervstilknytning: Andelen af borgere med svær overvægt er større blandt langtidssyge borgere (28 %) og førtidspensionister (29 %) sammenlignet med borgere i beskæftigelse (15 %).

Moderat overvægt

35 % af borgere i Ishøj er moderat overvægtige. Dette er højt, selvom der har været en tendens til fald i andelen af ishøjborgere med moderat overvægt som var på 38 % i 2013. Til gengæld er der en markant stigning i andelen af ishøjborgere med svær overvægt.

Der synes ikke at være en social gradient i forhold til moderat overvægt.

Mental sundhed og sociale relationer

Data til sundhedsprofilen 2021 blev indsamlet under anden bølge af COVID-19 pandemien, og det er svært at vurdere i hvilken grad, pandemien kan forklare den seneste udvikling i de nationale og regionale tal for ensomhed og stress. Meget kommunalt forebyggelsesarbejde blev sat på pause i denne periode, hvilket kan have haft indvirkning på den mentale sundhedsopfattelse fra 2021.

Sociale faktorer har betydning for risiko for dårlig mental sundhed

Der er en social gradient i forekomsten af ensomhed, tegn på social isolation, begrænset social støtte og høj score på stressskalaen. Dvs. at forekomsten er højere for borgere med grundskoleuddannelse sammenlignet med borgere med videregående uddannelser, og gradienten ses også for kommunesocialgrupperne. For lav score på den mentale helbredsskala, meget generet af angst- og depressive symptomer og selvmordstanker ses også en gradient over uddannelsesgrupperne.

Ensomhed

I 2021 er 13 % af borgere i Ishøj Kommune ensomme. Det er sammenligneligt med det samlede gennemsnit i regionhovedstaden som også ligger på 13 %.

Udvikling

Fra 2017 (8 %) til 2021 (13 %) ses en stigning på 5 pct. i andelen af ishøjborgere som føler sig ensomme.

Andelen af borgere, som er ensomme, varierer på tværs af kommuner og bydele i regionhovedstaden hvor den laveste forekomst (8 %) ses i Hørsholm Kommune og den højeste forekomst (17 %) i bydelen Amager Vest.

Høj score på stresskala

33 % af borgere i Ishøj scorer højt på stresskalaen. I 2017 var dette tal 30 % og i 2013 29 %. Der ses derfor en tendens til stigning i antallet med en høj score på stresskalaen, fra 2017 – 2021 i Ishøj Kommune.

Andelen af borgere, som har høj score på stresskalaen, varierer på tværs af kommuner og bydele fra 22 % i Allerød Kommune til 36 % i bydelene Bispebjerg og Amager Øst.

Sociale faktorer har betydning for forekomst af høj score på stress

Der ses desuden en social gradient på tværs af de fire kommunesocialgrupper. Over halvdelen af kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 4 ligger over regionsgennemsnittet, mens størstedelen af kommunerne i kommunesocialgruppe 1 ligger under regionsgennemsnittet. Der ses desuden høje forekomster i flere kommuner på Københavns Vestegn.

Fysisk aktivitet og stillesiddende adfærd

Lav fysisk aktivitet i fritiden

I 2021 har 28 % af borgerne i Ishøj Kommune lav fysisk aktivitet i fritiden (dvs. læser, ser fjernsyn eller har anden stillesiddende beskæftigelse). Næsten alle disse borgere opfylder ikke WHO's minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet, og er dermed utilstrækkeligt fysisk aktive. Til sammenligning ligger regionsgennemsnittet på 18 %.

Total stillesiddende tid (mere end 8 timer) og skærmtid (4 timer eller mere)

53 % af borgerne i Ishøj Kommune har i alt mere end 8 timers stillesiddende tid på en typisk hverdag, og 41 % af borgerne har mindst 4 timers skærmtid i fritiden på en typisk hverdag. Til sammenligning er regionsgennemsnittet for total stillesiddende tid på 62 %, og skærmtid på 35 %. Det vil sige at Ishøj borgere har færre timer hvor de sidder stille, men ser mere fjernsyn end borgere i andre kommuner i regionhovedstaden, samlet set.

Udvikling

Andelen af borgere med lav fysisk aktivitet i fritiden er steget lidt fra 2017 til 2021 (1 pct.), og for andelen, som har mere end 8 timers stillesiddende tid på en typisk hverdag ses et fald på fra 2017 til 2021 på 4 pct. Dette til trods for, at en større andel i 2021 end i 2017 har mindst 4 timer ved skærm i fritiden.

Sociale faktorer har betydning for forekomst af lav fysisk aktivitet

Der er en social gradient i forekomsten af lav fysisk aktivitet i fritiden, utilstrækkelig fysisk aktivitet jf. WHO, skærmtid i fritiden og manglende brug af grønne områder. Det vil sige, at forekomsten er højest blandt borgere med grundskoleuddannelse sammenlignet med borgere med videregående uddannelser.

Gradienten ses også for kommunesocialgrupperne. For stillesiddende tid mere end 8 timer er der en omvendt social gradient, da forekomsten er højest for borgere med lang videregående uddannelse.

Andelen af borgere, som har lav fysisk aktivitet i fritiden, varierer på tværs af kommuner og bydele fra 11 % i bydelen Indre by til 28 % i Ishøj Kommune. Der ses en tendens til en social gradient på tværs af de fire kommunesocialgrupper. Således ligger flere kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 3 og 4 over regionsgennemsnittet, mens flere kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 1 og 2 ligger under regionsgennemsnittet.

Usundt kostmønster

I 2021 har 20 % af borgerne i Ishøj Kommune et usundt kostmønster.

Andelen af borgere, som har et usundt kostmønster, varierer på tværs af kommuner og bydele i regionhovedstaden fra 9 % i bydelen Indre By og Gentofte Kommune til 22 % i Brøndby Kommune. Der ses en social gradient på tværs af de fire kommunesocialgrupper. Over halvdelen af kommuner i kommunesocialgruppe 4 ligger således over regionsgennemsnittet, mens størstedelen af kommuner og bydele i kommunesocialgruppe 1 ligger under regionsgennemsnittet.

Udvikling

I Ishøj er forekomsten af usundt kostmønster steget med 1 pct. fra 2017 til 2021. I størstedelen af kommuner og bydele er forekomsten af usundt kostmønster steget fra 2013 til 2021. Fra 2017 til 2021 ses dog ingen signifikant ændring i de fleste kommuner og bydele, og heller ikke for Ishøj Kommune.

Alkohol

I 2021 drikker 5 % af borgerne i Ishøj Kommune over 14/21 genstande på en typisk uge. I regionhovedstaden drikker 7,2 % af borgerne over 14 genstande for kvinder og 21 genstande for mænd på en typisk uge.

Udvikling

Andelen, som drikker over 14/21 genstande om ugen, er faldet gradvist fra 7 % i 2013 til 5 % i 2021 blandt borgerne i Ishøj Kommune.

Når man kigger på det regionalt, ses der et fald indenfor de fleste sociodemografiske grupper. Der ses dog ingen signifikante ændringer fra 2013 til 2021 blandt de ældste borgere inkl. pensionister, de 35-44-årige mænd samt borgere med ikke-vestlig baggrund, ligesom der fra 2017 til 2021 heller ikke ses ændringer for enkelte sociodemografiske subgrupper, f.eks. borgere med børn i hjemmet.